

**Studierichting  
kiezen in de 2<sup>de</sup>  
graad Secundair  
Onderwijs**

**Wat?**

**Waar?**



## 1. Wat vind je in deze folder?

Deze folder bevat een overzicht van de studierichtingen die worden aangeboden in de 2<sup>de</sup> en 3<sup>de</sup> graad van de nieuwe structuur secundair onderwijs.

We geven eerst nog wat uitleg over de structuur van het secundair onderwijs, de indeling van studierichtingen en de toelating tot het 3<sup>de</sup> jaar.

## 2. Kiezen en beslissen? Dat doe je zo!

- Neem en gebruik je tijd
- Ken jezelf
- Verken het aanbod
- Maak een weloverwogen keuze
- Bereid je goed voor op je keuze

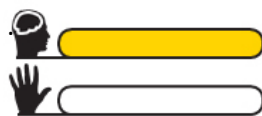


## 3. Structuur Secundair Onderwijs

In het 2de jaar kon je kiezen voor 2A of 2B en een basisoptie.

Vanaf de 2de graad worden de verschillen tussen de opleidingen groter en spreekt men van studierichtingen. Je kiest nu in principe ook een studierichting voor twee leerjaren

### Doorstroom (D)



**Wat?**  
Algemene vakken

**Voorbeelden van vakken:**  
biologie, wiskunde, Frans, aardrijkskunde, chemie, Nederlands, ...

**Wat na het secundair?**  
Verder studeren in het hoger onderwijs.

**Voorbeelden van studierichtingen:**  
- humane wetenschappen  
- wetenschappen  
- economie  
- Latijn  
- sportwetenschappen

### Dubbele finaliteit (DA)



**Wat?**  
Algemene vakken  
Kunstvakken (theoretisch en praktisch)

**Voorbeelden van vakken:**  
Nederlands, Frans, moderne dans, zang, kunstgeschiedenis, ...

**Wat na het secundair?**  
Verder studeren of gaan werken.

**Voorbeelden van studierichtingen:**  
- dans  
- muziek  
- beeldende vorming  
- artistieke opleiding  
- audiovisuele vorming

### Dubbele finaliteit (DA)



**Wat?**  
Algemene vakken  
Technische vakken - praktijk

**Voorbeelden van vakken:**  
Frans, Nederlands, informatica, elektriciteit, voedingsleer, technisch tekenen, ...

**Wat na het secundair?**  
Verder studeren of gaan werken.

**Voorbeelden van studierichtingen:**  
- handel  
- bouwtechnieken  
- boekhouden - informatica  
- chemie  
- jeugd- en gehandicaptenzorg  
- hotel

### Arbeidsmarktgericht (A)



**Wat?**  
Vooral praktijk ook nog technische en algemene vakken

**Voorbeelden van vakken:**  
PAV\*, materialenleer, basistechnieken, dameskappen, bloemsierkunst, ...

**Wat na het secundair?**  
Klaar om te gaan werken, soms verder studeren.

**Voorbeelden van studierichtingen:**  
- haarzorg  
- kantoor  
- hout  
- tuinbouw  
- kinderverzorging

\*PAV = project algemene vakken

 **THEORIE**  
**PRAKTIJK**

## 4. Indeling studierichtingen

De studierichtingen worden onderverdeeld in drie groepen op basis van hun uiteindelijk doel of finaliteit.

1. **Studierichtingen met een finaliteit arbeidsmarkt (A)** bereiden leerlingen voor op een job. Verder studeren in een bachelor is enkel mogelijk na het volgen van een 7de jaar (sense) dat voorbereidt op hoger onderwijs.
2. **Studierichtingen met een finaliteit doorstroom (D)** bereiden leerlingen voor op een academische bachelor aan de universiteit of een professionele bachelor aan de hogeschool.
  - Doorstroomrichtingen in ASO bereiden voor op een brede waaier van bachelors.
  - Doorstroomrichtingen in KSO/TSO bereiden voor op een specifiek pakket van bachelors die inhoudelijk aansluiten bij de studierichting.
3. **Studierichtingen met een dubbele finaliteit (D/A)** bereiden leerlingen voor op een job of een professionele bachelor die inhoudelijk aansluit bij de studierichting.

| Finaliteit       | voorbereiding op ...                         |
|------------------|----------------------------------------------|
| Arbeidsmarkt (A) | job                                          |
| Doorstroom (D)   | academische bachelor, professionele bachelor |
| Dubbel (D/A)     | job, professionele bachelor                  |

Naast deze finaliteiten blijft de onderverdeling in vier onderwijsvormen (ASO, BSO, KSO en TSO) bestaan.

- a) Alle **ASO-richtingen** hebben een finaliteit doorstroom
- b) Alle **BSO-richtingen** hebben een finaliteit arbeidsmarkt
- c) In het **KSO en TSO** bestaan er studierichtingen met...
  - een finaliteit doorstroom
  - een dubbele finaliteit

In het BSO, KSO en TSO worden de studierichtingen onderverdeeld in acht studiedomeinen:

- 1) Economie en organisatie
- 2) Kunst en creatie
- 3) Land- en tuinbouw
- 4) Maatschappij en welzijn
- 5) Sport
- 6) STEM (science, technology, engineering, mathematics)
- 7) Taal en cultuur
- 8) Voeding en horeca

De ASO-richtingen worden niet onderverdeeld in studiedomeinen. Ze zijn domein overschrijdend.

## 5. Meer informatie over studierichtingen

Tijdens schooljaar 2021-2022 worden de nieuwe studierichtingen voor het eerst ingericht in het 3de jaar. Scholen zullen uitleg geven over studierichtingen in hun brochure en op hun website. Ook op **www.onderwijskiezer.be** zal je informatie vinden over de inhoud van de studierichtingen. Je kan er ook opzoeken in welke scholen een studierichting wordt aangeboden.

## 6. Toelating tot het 3de jaar

Je mogelijkheden in het 3de jaar hangen af van het attest dat je op het einde van het 2de jaar behaalt.

- **A-attest:** je bent geslaagd, de klassenraad legt geen beperkingen op.
- **B-attest:** je bent geslaagd, maar je wordt niet toegelaten tot bepaalde studierichtingen.
  - Klassenraad geeft aan of je je leerjaar mag overzitten.
  - Overzitten kan enkel met toelating van klassenraad en met een bewijs van CLB-advies.
- **C-attest:** je bent niet geslaagd en je kan niet naar een hoger leerjaar.
  - Als je 15 jaar wordt voor 1 januari kan je starten in 3BSO ook al behaalde je een C-attest in het 2de jaar.

Je moet niet enkel rekening houden met je attest maar ook met de volgende algemene regels over de doorstroming na het 2de jaar.

| Va<br>n          | Naar                               | Na akkoord toelatingsklassenraad |
|------------------|------------------------------------|----------------------------------|
| 2A               | alle studierichtingen 3de jaar     |                                  |
| 2B               | 3BSO                               | 2A, 3ASO, KSO, TSO               |
| 2B Opstroomoptie | alle studierichtingen 3de jaar, 2A |                                  |

Na 2A kan je wettelijk doorstromen naar alle studierichtingen in het 3de jaar. De meeste leerlingen van 2B stromen door naar 3BSO. Ze kunnen ook naar 2A of 3ASO, KSO, TSO als de toelatingsklassenraad akkoord gaat. Na de opstroomoptie in 2B kan je starten in alle studierichtingen van het 3de jaar of kiezen voor 2A.

## 7. Leren en werken en duaal leren

- **Leren en werken**

= mogelijk om lessen te combineren met werkervaring.

- Leertijd:
  - Één dag per week les op een Syntra-campus.
  - Vier dagen per week werken bij een ondernemer om het gekozen beroep op een heel praktische manier aan te leren
  - Meer informatie: [www.leertijd.be](http://www.leertijd.be)
- Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs:
  - Twee dagen per week les.
  - Drie dagen per week werken of een voorbereidend traject volgen.
  - Meer informatie: [www.onderwijskiezer.be](http://www.onderwijskiezer.be) (-> leren en werken)

- **Duaal leren**

- Secundair onderwijs:
  - Specifieke TSO- en BSO-richtingen.
  - Je combineert lessen op school met een beroepsgerichte opleiding op de werkvloer
  - Meer informatie: [www.onderwijskiezer.be](http://www.onderwijskiezer.be) (-> duaal leren) of [www.duaalleren.vlaanderen.be](http://www.duaalleren.vlaanderen.be)

## 8. Een gesprek over je studiekeuze?

Ben je op zoek naar meer informatie of wens je een gesprek over je studiekeuze? Leerlingen of ouders kunnen de CLB-medewerker contacteren voor een gesprek.



**adres**

Nijverheidslaan 10  
3290 Diest



**telefoon:** 013 31 18 44



**mail:** [diest@clblimburgnoordadite.be](mailto:diest@clblimburgnoordadite.be)



**adres**

Speelpleinstraat 79A  
3920 Lommel



**telefoon:** 011 54 11 42



**mail:** [lommel@clblimburgnoordadite.be](mailto:lommel@clblimburgnoordadite.be)



**adres**

Bogaardenstraat 8  
3200 Aarschot



**telefoon:** 013 31 18 44



**mail:** [aarschot@clblimburgnoordadite.be](mailto:aarschot@clblimburgnoordadite.be)



**adres**

Sint Margrietstraat 13  
3582 Koersel



**telefoon:** 011 34 61 61



**mail:** [beringen@clblimburgnoordadite.be](mailto:beringen@clblimburgnoordadite.be)



| dag       | voormiddag    | namiddag      | avond       |
|-----------|---------------|---------------|-------------|
| maandag   | 09:00 - 12:30 | op afspraak   | gesloten    |
| dinsdag   | 09:00 - 12:30 | op afspraak   | op afspraak |
| woensdag  | op afspraak   | 13:00 - 16:00 | gesloten    |
| donderdag | 09:00 - 12:30 | op afspraak   | gesloten    |
| vrijdag   | 09:00 - 12:30 | op afspraak   | gesloten    |